

09

TOLNA MEGYEI NÉPÜJSÁG

1976 JAN 18

Kalendárium-krónikák

244 Magyarország emlékezetes dolgairól

Díszes kötésű mini könyvecske: „Magyar Országai Kis Kalendárium az 1801. esztendőre, mely 365 napokból áll. A Magyar Nemzetnek közjavára ki-adatott Pesthen. Talál-tatik Kis István könyvárusnál.”

Hogy ott, vagy máshol talált gazdára, ki tudja 174 év távlatából. Az apró, tükrös vagy tükrök nélküli kalendáriumok az 1700-as évek végén, Bécsben kezdtek megjelenni, boltokban, vásárokon nálunk is kelendőek voltak. Ma már a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Budapest-gyűjteményét gyarapítja az 1801., az 1803. és az 1806. évi mini kalendárium. Ez utóbbit faximile kiadásban jelentetik meg újra — könyvtárak számára.

A több száz kalendárium között találhatóak ezeknél régebiek is. „A Ház és Iráshoz alkalmaztatott 1730. évi Kalendárium” például sok hasznos tudnivalót tartalmaz. Többek közt Astrológiai jelentést a Télről, A kikelet vagy Tavaszról, Nyárról, az Őszről, a Hadakozásról, a Békességről, a Betegségekéről és az Asszonyokról.

**A TULAJDONOS:
ZRINYI TISZTJE.**

Külön érdekesség „...a Bisextilis, azaz közbetétetett,

vagy ugró esztendőre, kinek hossza 366 nap. Világteremtése után 126, a Közönséges vízözön után 4059. Róma városának építése után 2414. a római kalendárium megújítása után 82. esztendőben...” megjelent 1646 O- és Ujesztendőre szóló Kalendárium. Hajdani tulajdonosa: Zrínyi Miklós tisztje, üres lapjaira feljegyezte hadjárataikat és visszatéréseit. Szeptember 18-án ezt írta: Gróf Zrínyi Miklós Horvátországi bánt vadászatban egy ördög meglötte. Végül pedig azt: Zrínyi Miklós temetése Muraközben.

Más kalendáriumokban leírták: milyen volt az időjárás, a termés, mikor ment Erdélybe a posta, mennyit fizettek a búzáért, a béresnek, mennyit a szabónak, a kereskedőnek. De bevették a család, az ország főbb eseményeit is. A kalendárium a XVII—XVIII. században az egyik legnépszerűbb kiadvány volt. Az ismeretszerzés forrása, mai kifejezéssel: tömegkommunikációs eszköz. Tájékoztatót „Magyarország emlékezetes dolgairól”, „A magyarok történetéről”, „Az aranyoknak mostani járásáról”, „Hasznos regulá-ról”, az „Érvágásról, Purgálásról, Köpülözésről”. Ugyanak-

kor évről évre kínálta a lehetőséget a krónikáira.

ÉRDEKES ÉS ÉRTEKES ADATOK.

A mai kutatóknak ritka értékes adatokat szolgáltathat. Akárcsak sok könyv, monográfia, tanulmány, évkönyv, apró nyomtatvány, fénykép, térkép a Budapest-gyűjteményből. Az itt található fotók segítségével készítették dokumentumfilmet a Lánchídról és a fogaskerekűről. És megnyire örültek a Nyugati-pályaudvar rekonstrukciójáért munkálkodó szakemberek, amikor a gyűjteményben megtalálták a pályaudvar eredeti tervrajzát! A Budapesti Műemléki Felügyelőség a műemlékek történetéhez szükséges irodalmat kapja itt kézhez. De jó szolgálatot tettek a csatornázási munkatérképek, vízállásjelentések is. Ezért gyarapítják évről évre az ország legnagyobb helytörténeti gyűjteményét, amely ma már 55 ezer könyvet, monográfiát, évkönyvet, tanulmányt, kalendáriumot, 50 ezer filmet, 300 térképet és ezenkívül 1902-től máig megjelent újságokból és folyóiratokból kivágottnak őriz.

MOLNÁR ERZSÉBET